

Miljø- og Fødevareministeriet
Naturstyrelsen

Måger, mennesker og byer

Vildtkonsulent Sandor H. Markus

Før vi går i gang skal det lige slås fast! Alt vildt i Danmark er dets eget

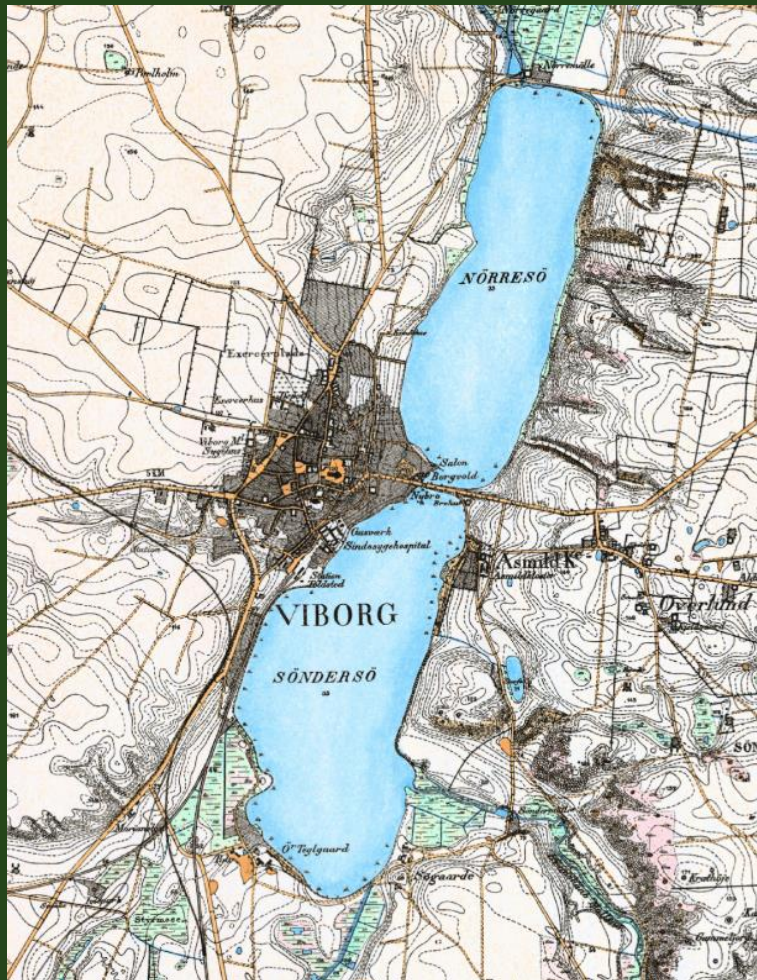
- Det vil sige ingen kan stille til ansvar for dets handlinger.

Vi betaler for rottebekæmpelse over
skatten – det er noget andet!

Lidt indflyvning til emnet

Viborg er vokset fra ca. 1 km² i 1850'erne til ca. 21 km² i 2019

Det vilde liv i andre byer også kaldet biodiversitet

Vildsvin i Berlin

**Whitetails deer i
mange amerikanske
byer**

**Sortbjørn i det
nordlige USA og puma
i det sydlige..**

**Der er mange andre
eksempler – bare prøv
at søg på wildlife in
the City**

Hvorfor er de et problem?

- Bestandsstigning?
- Ændret ”ynglepraksis”
- Fødesøgning
- Mindre tolerance overfor larm?
 - Havnebyer vs. alm. byer
- Sølvmågen er opportunist
 - Og de er gode forældre

Fakta om sølvmåge

Vægt: 750-1300 g

Vingefang: 125-155 cm

Yngleperiode: Ultimo marts - juni

Antal æg/kuld: 2-3 æg

Antal kuld/år: 1

Rugetid: 28-30 dage

Ungetid: 35-40 dage

Bestand: 86.000 ynglepar og vurderes svagt stigende (2019)

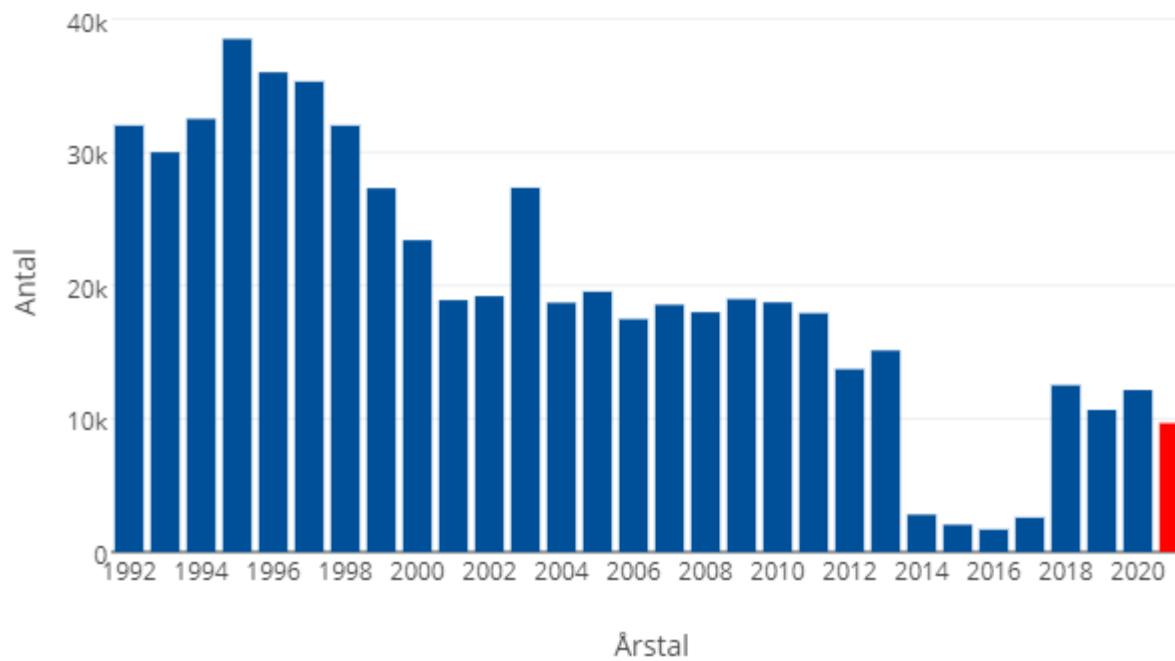
Beskyttelse: Må jages fra 1. oktober til 31. januar, ellers fredet

Stand/trækfugl: Delvis trækfugl, overvintrer i Sydvesteuropa

Jagtudbytte Sølvmåge, Total

Andre måger

Den største af dem alle - Svartbagen

Stormmåge – kun ca. halv størrelse af sølvmågen
- er også begyndt at yngle i byerne

Hættemåge – kun ca. 1/3 af sølvmågens størrelse
- yngler kun i kolonier

Sildemåge

Diverse terner

Lovgivning

- Lovgivningen på hele jagt- og reguleringsområdet har ophæng i hhv. EU's Fuglebeskyttelsesdirektiv og Habitatdirektiv.
- Jagtlovgivningen – rammerne for alt efterstræbelse af vildt i Danmark
- Herunder vildtskadebekendtgørelsen som præcisere hvordan og hvorledes
 - § 2. Vildt kan, hvis der ikke findes anden tilfredsstillende løsning, uanset bestemmelserne om jagttider, reguleres i de tilfælde, der er nævnt i kapitel 2 eller 3, for at
 - 1) imødegå fare for mennesker eller menneskers sundhed,
 - 2) imødegå risiko for smitte af mennesker eller dyr,
 - 3) imødegå risiko for luftfartssikkerheden,
 - 4) beskytte flora og fauna,
 - 5) hindre omfattende skader på afgrøder, husdyr, herunder vildtopdræt, skove, fiskeopdræt eller fiskeri- og andre vandområder, eller
 - 6) forhindre alvorlig skade på ejendom forvoldt af vildt.
 - Stk. 2. Stk. 1, nr. 6, finder ikke anvendelse for regulering af fugle.
 - Stk. 3. Bortset fra tilfælde, der er omfattet af jagt- og vildtforvaltningslovens § 38, er det ejeren eller brugeren af en ejendom, der inden for rammerne af nærværende bekendtgørelse beslutter, hvorvidt der på ejendommen skal foretages regulering af vildt, uanset om den pågældende har jagtretten på ejendommen. Ejeren eller brugeren kan ikke overdrage beslutningen om regulering til andre.
 - Stk. 4. Ud over ejerens eller brugerens beslutning efter stk. 3 forudsætter regulering, at de nødvendige tilladelser efter denne bekendtgørelse er udstedt.
 - Stk. 5. Indehaver af en gyldig reguleringstilladelse samt ejer eller bruger af en ejendom, hvor der kan foretages regulering uden forudgående tilladelse efter bekendtgørelsens kapitel 2, kan bemyndige jagtlejer eller anden jagttegnsindehaver til at udføre reguleringen.

Lovgivning

- **Vildtskadebekendtgørelsen**

- **§ 15.** Naturstyrelsen kan give tilladelse til regulering af sølvmåge med skydevåben og fælder i perioden 1. februar - 15. april, med henblik på at beskytte anden fauna eller **for at imødegå fare for mennesker eller menneskers sundhed.**
 - *Stk. 2.* Naturstyrelsen kan give tilladelse til **at oliere æg eller ødelægge æg og reder** i perioden 1. april - 31. juli, jf. jagt- og vildtforvaltningslovens § 46, stk. 2, nr. 1 og 4.
 - *Stk. 3.* Naturstyrelsen kan give tilladelse til **regulering af unger af sølvmåge med skydevåben** i perioden 16. april - 31. august.

- **”Andre situationer”**

- **§ 28.** Under iagttagelse af habitatdirektivets art. 16 og fuglebeskyttelsesdirektivets art. 9 kan Naturstyrelsen, udover det i kapitel 2 og 3 anførte og når særlige grunde taler herfor, give tilladelse til regulering ud over det oven for anførte, herunder til brug af andre metoder end de i kapitel 1, 6 og 7 anførte.

Regulering

- **Hvem gør hvad?**
 - Kun grundejeren eller forpagteren = ejendomsretten
 - Bemyndiger regulering
- **Formål og situation**
 - Beskytte anden fauna
 - Fare for mennesker eller menneskers sundhed
 - Forsøg på afværge
- **Voksne fugle**
 - Kun udenfor ynglesæsonen
- **Æg, reder med æg**
- **Ung fugle – ikke udfarvet/grå sølvmåger = ikke yngle moden fugle**

Regulering

- **Hvordan?**
 - Har en plan klar – hvem gør hvad og hvornår?
 - Hvornår starter fuglene med at komme/overnatte på lokaliteten
 - Hvor mange par = antal reder. Indsamling af data.
- **Fjernelse af reder**
 - I ynglesæsonen - kun med tilladelse, men før og efter ingen problem

Aktivitetsark 2 af 2 Side 3 af 5

STENBRONATUR

Naturhistorisk Museum i samarbejde med FO-Århus, DOF og Århus Kommunes Naturforvaltning

Sølvmågens pardannelse
Allerede i februar kan man på byens havnepladser og flade tage møde sølvmåge-"klubber". Her møder hannerne alle andre med stor aggressivitet og forskellige trøststillinger.

Typiske trøstsituationer:

A: Fra tid til anden strækkes halsen, og hannen udstøder et langt gjældende skrig, der holder andre hanner på afstand og lokker hunnerne til.

B: Halsen er strakt skråt opad, mens næbbet peger nedad, og vingerne holdes en anelse ud fra kroppen.

C: Fra tid til anden strækkes halsen, og hannen udstøder et langt gjældende skrig, der holder andre hanner på afstand og lokker hunnerne til. Hannerne river store totter græs op og smider dem op i luften eller hakker aggressivt i jorden. Dette foregår ofte i pauserne mellem drabelige kampe, hvor hannerne griber fat om hinanden med næbbet og basker til hinanden med vingerne.

Når hunnen kommer til begynder den egentlige pardannelse. Hannerne bliver nu endnu mere aggressive og fjendtlige overfor andre hanner.

D: Hunnen nærmer sig den aggressive han med tilbagetrukket hals og kroppen holdt lavt. Hunnen bøjer hals og hoved op og ned for at berolige hannen og få fortrolighed.

E: Efterhånd ændres hannens aggressive adfærd, og snart går de sammen rundt og udstøder et jævnt "auu-uuu". Hunnen tigger fæde hos hannen, der gylper en fædebolle op, som hunnen fortærer.

F: På ynglepladsen udløser han og hun rytmiske pikkebevægelser med næbbet på det sted, hvor reden skal placeres. Samtidig udstøder de "uo-uo-uo-uo" (ikke afbildet)

 se mere på www.nathist.dk

Forskellige modeller

Forskellige strategier....

- Inddrag beboerne/de berørte
- Ingen let tilgængelig redemateriale på tagene!
- Ingen let tilgængelig mad – pizzarester mm., men gælder også ved udendørsservering!
- Lokalisere ynglepar – find ud af hvor de har reden!
- Ingen ynglesucces = mindre mågeproblemer
- Bortskræmning – en klog fugl

Spørgsmål?

